

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΙΜΟΔΟΤΩΝ, ΔΩΡΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΣΩΜΑΤΟΣ & ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
“ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΜΕΣΟΓΙΤΗΣ”
(Σ.ΑΙ.Δ.Ο.Σ.Μ.Υ.)

ΜΕΛΟΣ Π.Ο.Σ.Ε.Α

Μεταμόρφωση, 27/4/2011

Αρ. Πρωτ.: 44

Προς:

Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Ανδρέα Λοβέρδο

Υφυπουργούς Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Χρήστο Αηδόνη, κ. Μιχαήλ Ιωάννη Τιμοσίδη
Διεύθυνση Ανάπτυξης Μονάδων Υγείας Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Αποστολή με email. Κοινοποίηση:

Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων (Ε.Ο.Μ.)

Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Εθελοντών Αιμοδοτών (Π.Ο.Σ.Ε.Α.)

Βουλευτές

Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Δεοντολογίας

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΒΟΥΣΜΕΡΙΚ

ΠΑΒ

5508

12 ΜΑΙ. 2011

Θέση & Προτάσεις

Συνδέσμου Αιμοδοτών Δωρητών Οργάνων Σώματος και Μέριμνας Υγείας

«Κωστάκης Μεσογίτης»

σχετικά με το Προσχέδιο Νόμου «Δωρεά & Μεταμόσχευση Οργάνων και άλλες διατάξεις»

Μετά από 20 χρόνια προσπάθειας για τη διάδοση της ιδέας της Δωρεάς Οργάνων Σώματος και ως Σύνδεσμος που τιμά τη μνήμη του Πρώτου Δωρητή όλων των Οργάνων Σώματος στην Ελλάδα, του **Κωστάκη Μεσογίτη**, επιθυμούμε να εκδηλώσουμε την πεποίθησή μας ότι η ενασχόληση της πολιτείας με το ζήτημα της Δωρεάς Οργάνων και των Μεταμοσχεύσεων είναι ένα αισιόδοξο σημάδι της προοπτικής της για βελτίωση της παρούσας κατάστασης. Ωστόσο, έχουμε το δικαίωμα και την υποχρέωση ταυτόχρονα, να **εκφράσουμε τους προβληματισμούς μας για το Προσχέδιο Νόμου «Δωρεά & Μεταμόσχευση Οργάνων και άλλες διατάξεις»**. Συγκεκριμένα:

– Σχετικά με τη διεύρυνση της ομάδας ανθρώπων που μπορούν να δώσουν μόσχευμα από ζώντα δότη όπως αναφέρεται στο **άρθρο 8 «Αφαίρεση οργάνων από ζώντα δότη»**, έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής: Αναφορικά με τη μεταμόσχευση οργάνου σε ασθενή με τον οποίο ο δότης συνδέεται με το **σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης** όπως αναφέρεται στο **άρθρο 8 παρ. 1β**, **δεν υπάρχει ασφαλιστική δικλείδα χρόνου** και θα θεωρείτο σκόπιμο να παρέλθει κάποιο εύλογο χρονικό διάστημα από την υπογραφή του μέχρι την ενδεχόμενη μεταμόσχευση.

Παρόμοια, στα **1γ** (σε συγγενή μέχρι και τέταρτο βαθμό εξ αίματος, σε ευθεία ή πλάγια γραμμή), **1δ** (σε συγγενή μέχρι το δεύτερο βαθμό εξ αγχιστείας) και **1ε** (σε πρόσωπο με το οποίο έχει προσωπική σχέση και συνδέεται συναισθηματικά) θεωρούμε ότι **μεταξύ μακρινών συγγενών ή συναισθηματικά συνδεδεμένων προσώπων, η δωρεά νεφρού ή μέρος του ήπατος από ζώντα δότη θα μπορούσε να αποφασιστεί βάσει όχι και τόσο φιλόανθρωπων αισθημάτων κάνοντας πιθανή τη διενέργεια αγοραπωλησίας οργάνων σε μία Ελλάδα με την παρούσα οικονομική κατάσταση**. Ως αποτέλεσμα, θα παρατηρηθεί αύξηση στις ζώσεις μεταμοσχεύσεις νεφρού προς όφελος των οικονομικά επιφανών ασθενών.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΙΜΟΔΟΤΩΝ, ΔΩΡΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΣΩΜΑΤΟΣ & ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
“ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΜΕΣΟΓΙΤΗΣ”
(Σ.ΑΙ.Δ.Ο.Σ.Μ.Υ.)

ΜΕΛΟΣ Π.Ο.Σ.Ε.Α

Είναι βέβαιο ότι η υπόνοια και μόνο εμπορίας οργάνων στις ζώσες μεταμοσχεύσεις (γιατί θα υπάρξει), θα είναι καταστροφική για τη Μεγάλη Ιδέα της Μετά Θάνατον Δωρεάς Οργάνων Σώματος. Συγχρόνως, να αναφέρουμε ότι (βάσει στατιστικών στοιχείων του παρελθόντος) η αύξηση των ζωσών μεταμοσχεύσεων, οδηγεί σε μείωση των πτωματικών μεταμοσχεύσεων, γεγονός που δημιουργεί διακρίσεις μεταξύ πασχόντων που χρήζουν μεταμόσχευσης άλλων οργάνων (πλην των νεφρών). Επιπλέον, στο ίδιο άρθρο, γίνεται λόγος για προτεραιότητα του δυνητικού λήπτη στη λίστα αναμονής, στην περίπτωση μη ιστοσυμβατότητας με το δότη (όπως έχει οριστεί από τα παραπάνω), μετά την πραγματοποίηση της αφαίρεσης του αναγκαίου οργάνου από το δότη. Η αλήθεια είναι ότι στην περίπτωση αυτή η σειρά στη λίστα αναμονής δεν έχει καμία σημασία καθώς (σε μία χώρα με ήδη περιορισμένο –και μελλοντικά σε μεγαλύτερο βαθμό– αριθμό πτωματικών μεταμοσχεύσεων) παραμένει ο κίνδυνος μη εύρεσης ιστοσυμβατού οργάνου για το δυνητικό λήπτη.

– Σχετικά με το άρθρο 6 παρ. 4, σύμφωνα με το οποίο σε περίπτωση αναπηρίας του δότη εξαιτίας επιπλοκών από την αφαίρεση οργάνων, καταβάλλεται αποζημίωση την οποία καλύπτει το κράτος, διαπιστώνουμε ότι παρόλο που το Υπουργείο ενισχύει τον αριθμό των ζωσών μεταμοσχεύσεων (μέσω της διεύρυνσης της ομάδας πιθανών δοτών), αναγνωρίζει συγχρόνως την επικινδυνότητα της πράξης αυτής. Ως αποτέλεσμα, η μεγάλη αύξηση του αριθμού των ζώντων δοτών θα δημιουργήσει μία μεγάλη ομάδα «εν δυνάμει ασθενών».

– Στο άρθρο 9 «Αφαίρεση οργάνων από θανόντα δότη», παρ. 1, θίγεται η περίπτωση της Δωρεάς Οργάνων από ανήλικο χωρίς γονική επιμέλεια δότη, κατά την οποία κάποιος οριζόμενος από την πολιτεία «επίτροπος» ακόμα και με προφορική δήλωση και τη συνυπογραφή δύο μαρτύρων (1β) δίνει την έγκρισή του για την αφαίρεση των οργάνων. Με μία τέτοια προσθήκη στο νόμο, ίσως να κινδυνεύει η σωματική ακεραιότητα των παιδιών που δε διαθέτουν ή έχουν εκπέσει από τη γονική μέριμνα.

– Η «εικαζόμενη συναίνεση» όπως αναφέρεται στο άρθρο 9 παρ.2 υποθέτει ότι όλοι οι πολίτες επιθυμούν να γίνουν δότες οργάνων και για αυτό εικάζεται η συναίνεσή τους. Πρόκειται λοιπόν για μία εξαναγκαστική συναίνεση, μία «εξαναγκαστική δωρεά» και αυτό το οξύμωρο έρχεται σε αντίθεση με την έννοια του εθελοντισμού. Και είναι εξαναγκαστική διότι εάν κάποιος δε θα ήθελε να δωρίσει να όργανά του μετά θάνατον, βάσει του άρθρου 9 παρ.3 έχει την επιλογή να υποβάλει δήλωση στον Ε.Ο.Μ. η οποία περιλαμβάνει βεβαίωση γνήσιου της υπογραφής από συμβολαιογράφο ή αστυνομική αρχή, μία γραφειοκρατική διαδικασία που πολλοί θα αμελήσουν και θα βρεθούν βίαια αντιμέτωποι με την εφαρμογή του νόμου. Το ίδιο θα συμβεί και σε όσους δεν έχουν πληροφορηθεί για την επιλογή αυτή.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΙΜΟΔΟΤΩΝ, ΔΩΡΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΣΩΜΑΤΟΣ & ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
“ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΜΕΣΟΓΙΤΗΣ”
(Σ.ΑΙ.Δ.Ο.Σ.Μ.Υ.)

ΜΕΛΟΣ Π.Ο.Σ.Ε.Α

Στην τελευταία αυτή κατηγορία ανήκουν σίγουρα **ξένοι που έχουν επισκεφθεί τη χώρα μας ή ζουν μόνιμα** (και δε γνωρίζουν τη νομοθεσία). Αν κάποιος αλλοδαπός χάσει τη ζωή του μένοντας τελικά εγκεφαλικά νεκρός, επιτρέπεται να του αφαιρεθούν τα όργανα αφού δε θα έχει αποστείλει αρνητική δήλωση στον ΕΟΜ. Επιπλέον, στην περίπτωση της «εικαζόμενης συναίνεσης», προκειμένου να πραγματοποιηθεί μία μεταμόσχευση, **δεν απαιτείται η συναίνεση των άμεσων συγγενών**. Από τη μακρόχρονη επαφή μας με τον κόσμο διαπιστώσαμε ότι στις περιπτώσεις διστακτικότητας απέναντι στην Ιδέα της Δωρεάς Οργάνων, **μόνη ασφαλιστική δικλείδα** αποτελούσε η **συναίνεση των συγγενών**. Να αναφέρουμε ακόμα σε αυτό το σημείο ότι **σε άλλες χώρες** που εφαρμόζεται αυτό το μοντέλο, η συναίνεση του άμεσου συγγενικού περιβάλλοντος **ζητείται από σεβασμό στην οικογένεια του νεκρού**. Είναι βέβαιο ότι η επιβολή του τρόπου μεταχείρισης του σώματος του νεκρού, λόγω θρησκευτικών, κοινωνικών και συναισθηματικών παραγόντων (και με δεδομένο ότι στη χώρα μας η συγγενική σχέση είναι πολύ σημαντική) θα προκαλέσει **αισθήματα φόβου και αποτροπής στους συγγενείς**. Παράλληλα, **το ιατρικό προσωπικό δε θα τολμήσει να προχωρήσει στην (εξαναγκαστική) αφαίρεση των οργάνων** του εγκεφαλικά νεκρού δότη προκειμένου να μη συγκρουστεί με την οικογένεια του θανόντος.

- Αναφορικά με τις **ποινικές κυρώσεις** που υποβάλλονται στην περίπτωση εμπορευματοποίησης (**άρθρο 36 και 37**) θεωρούμε ότι είναι **πολύ μικρές και καθόλου αποτρεπτικές** για το ενδεχόμενο **εμπορίας** οργάνων ή χρηματισμού των γιατρών.
- Όσον αφορά το **άρθρο 13 παρ. 1 «οργανισμοί αφαίρεσης»** όπου αναφέρεται ότι είναι επιτρεπτή η αφαίρεση οργάνων και σε **ιδιωτικές κλινικές** (χωρίς να γίνεται ξεκάθαρο εάν εκεί επιτρέπεται και η αφαίρεση οργάνων από ζώντα δότη) θεωρούμε ότι **αν ο έλεγχος του μεταμοσχευτικού συστήματος ξεφύγει από τα κρατικά πλαίσια, το μέλλον των μεταμοσχεύσεων θα βασίζεται αποκλειστικά σε οικονομικά συμφέροντα**.
- Επιπροσθέτως, στο Προσχέδιο Νόμου ναι μεν έχουν ενσωματωθεί συστάσεις βάσει των **Ευρωπαϊκών Οδηγιών** σχετικά με την ασφάλεια και την ποιότητα των μεταμοσχεύσεων με τη διαφορά όμως ότι τα **ανωτέρω σημεία των άρθρων του Νόμου δεν επιβάλλονται από αυτές**.
- Σχετικά με τη **Δωρεά Ομφαλοπλακουντιακού Αίματος**, στο εν λόγω Προσχέδιο Νόμου **δε γίνεται κάποια αναφορά στον τρόπο νομιμοποίησης ή μη των ιδιωτικών τραπεζών**.

Να αναφέρουμε, τέλος, ότι στην εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο **Ζάππειο** την Πέμπτη 7 Απριλίου με θέμα τις Μεταμοσχεύσεις στη χώρα μας, στη σχετική με το Προσχέδιο Νόμου συζήτηση, **η πλειοψηφία των παρευρισκομένων τάχθηκε κατά των προτάσεων του Υπουργείου**.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΙΜΟΔΟΤΩΝ, ΔΩΡΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΣΩΜΑΤΟΣ & ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
“ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΜΕΣΟΓΙΤΗΣ”
(Σ.ΑΙ.Δ.Ο.Σ.Μ.Υ.)

ΜΕΛΟΣ Π.Ο.Σ.Ε.Α

Προτείνουμε λοιπόν την εφαρμογή του ισχύοντος νόμου (Ν.2737/1999) -που μεταξύ αυτών που τον συνέταξαν ήταν και ο αείμνηστος Γ. Κουμάντος- σε ότι αφορά τις ζώσεις και τις πτωματικές μεταμοσχεύσεις, με παράλληλη ενίσχυση του μεταμοσχευτικού συστήματος και του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων.

Άλλωστε, όπως είναι φανερό και βάσει του Ευρωβαρόμετρου, **το κύριο πρόβλημα** για τις μειωμένες μεταμοσχεύσεις στην Ελλάδα δεν είναι η διστακτικότητα των πολιτών απέναντι στην πράξη της Δωρεάς Οργάνων ή η αντίρρηση των συγγενών αλλά **η έλλειψη εμπιστοσύνης του κόσμου στο σύστημα και η ανεπαρκής λειτουργία των μονάδων εντατικής θεραπείας.**

Το πρώτο που θα έπρεπε να αλλάξει προκειμένου να αυξηθούν οι μεταμοσχεύσεις στην Ελλάδα είναι η **ενίσχυση των μονάδων εντατικής θεραπείας με προσωπικό και κλίνες όπου θα γίνεται έγκαιρα και επιστημονικά τεκμηριωμένα η διάγνωση του εγκεφαλικού θανάτου.** Παράλληλα, όπως άλλωστε ορίζει ο ισχύων νόμος (Ν.2737/1999) προτείνουμε την επάνδρωση του Ε.Ο.Μ. από εξειδικευμένα στελέχη για την ανθρώπινη προσέγγιση και ενημέρωση των συγγενών και τον αποτελεσματικότερο συντονισμό των μεταμοσχεύσεων. Ένας ισχυρός Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων που θα διαχειρίζεται κεντρικά και οργανωμένα τις μεταμοσχεύσεις στη χώρα μας θα παίξει καθοριστικό ρόλο στη μείωση των περιπτώσεων εμπορευματοποίησης.

Το δεύτερο πολύ σημαντικό στοιχείο που κρίνεται σκόπιμο να αλλάξει για να αυξηθούν οι μεταμοσχεύσεις είναι η **ενημέρωση** του κόσμου. Είναι αλήθεια ότι ο κόσμος δεν γνωρίζει πολλά για τη Δωρεά Οργάνων και τις μεταμοσχεύσεις. Δεν γνωρίζει για παράδειγμα ότι άλλο είναι να βρίσκεται κανείς σε κώμα και άλλο να έχει υποστεί εγκεφαλικό θάνατο. Πώς σε αυτό τον κόσμο θα μιλήσουμε για εικαζόμενη συναίνεση;

Χρειάζεται λοιπόν ουσιαστική ενημέρωση, ώστε ο κόσμος αφενός **μεν να έχει εμπιστοσύνη στο σύστημα μεταμοσχεύσεων και αφετέρου δε, να δει κάθε πολίτης τον εαυτό του όχι μόνο σαν υποψήφιο δότη, αλλά και σαν υποψήφιο λήπτη μοσχεύματος.**

Τόσο ως Σύνδεσμος όσο και στα πλαίσια της συμμετοχής μας ως μέλη στην Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Εθελοντών Αιμοδοτών (Π.Ο.Σ.Ε.Α.) αγωνιζόμαστε για χρόνια μαζί με άλλους εθελοντικούς συλλόγους της χώρας και σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Μ. για την προώθηση της Ιδέας της Δωρεάς Οργάνων Σώματος, της Δωρεάς Μυελού των Οστών και της Δωρεάς Ομφαλικού Αίματος και **δηλώνουμε την αντίθεσή μας στην ψήφιση του προτεινόμενου νομοσχεδίου (το οποίο συστάθηκε μέσα σε 15 ημέρες σύμφωνα με δήλωση του Υπουργού).**

Σε μία Ελλάδα που ταλανίζεται, ο εθελοντισμός είναι από τις λίγες οάσεις. Ας μην τον καταστρέψουμε!

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΙΜΟΔΟΤΩΝ, ΔΩΡΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΣΩΜΑΤΟΣ & ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
“ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΜΕΣΟΓΙΤΗΣ”
(Σ.ΑΙ.Δ.Ο.Σ.Μ.Υ.)

ΜΕΛΟΣ Π.Ο.Σ.Ε.Α

Η πρόταση και μόνο για τροποποίηση άνοιξε ήδη τους ασκούς του Αιόλου. Εάν θα ψηφιστεί θα ανοίξει και το κουτί της Πανδώρας!

Με εκτίμηση

Για το Δ.Σ.

Η Πρόεδρος

Α. Μεσογίτου

Η Γραμματέας

Ε. Λεοντή